1842 No. 79.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 4 OCTOBER.

PUBLICATIE.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, Brengt ter kennis van de belanghebbenden dat, op heden, invorderbaar gesteld en tot dat einde, afgezonden zijn de primitive Patent Kohieren, over de dienst 1842/3, van de navolgende Gemeenten of Ontvang-districten, als: *St. Anna Parochie*, *St. Jacobi Parochie*, *Lieve Vrouwen Parochie*, *Baard*, *Jorwerd*, *Oosterwierum*, *Blija*, *Ferwerd*, *Hallum*, *Marrum*, *Leeuwarden*, *Harlingen*, *Franeker*, *Sexbierum*, *Buitenpost*, *Giekerk*, *Ballum*, *Sneek*, *Rauwerd*, *Lemmer*, *Balk*, *Workum*, *Bolsward*, *Joure*, *Oldeboorn* en *Dragten*, en wijders dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich, bij reclame, zal kunnen voorzien, mits dezelve, behoorlijk ingerigt en met de vereischte bijlagen voorzien, binnen drie maanden na den dag van afkondiging der Kohieren, zijn ingediend bij den heer Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen, in de Afdeeling van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Voorts worden belanghebbenden gewaarschuwd, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij, bij overschrijding daarvan, door eigen schuld zouden hebben veroorzaakt dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 30 September 1842. *De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,* VAN SIJTZAMA.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland, brengt, bij deze, ter kennisse van de daarbij belanghebbenden, dat door Zijne Excellentie den Heere Minister van Financiën, bij resolutie van den 29 September 1842, no. 23, afdeeling Registratie en Loterijen, is bepaald, dat de loten der 187ste Koninklijke Nederlandsche Loterij, gedurende de *vierde* week der trekking van de vijfde of laatste Klasse, beginnende op Maandag den 3 October 1842, door de Collecteurs, Splitters en Debitanten tot geene hoogere prijzen, het opgeld daaronder begrepen, zullen mogen worden uitgegeven dan tot de navolgende, te weten:

BIJ VERKOOP:

Geheele Loten *f* 90. Halve *f* 45. Vijfde *f* 18,00. Tiende *f* 9,00. Twintigste *f* 4,50.

Leeuwarden, den 1 October 1842. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-* en *Roggebrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 30 September 1842, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 10,16.
Van de *Rogge* per last . . . . - 192,75.

Leeuwarden, den 1 October 1842. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,* VAN SIJTZAMA.

ITALIE.

ROME, *den* 16 *September*. De aanhoudende vreesselijke regen heeft in de laatste dagen zoodanige schade aan de landstraten te weeg gebragt, dat de post van Napels niet dan met de grootste moeite herwaarts is kunnen komen, en de posten uit het noorden nog niet aangekomen zijn. Terwijl men in Duitschland over schaarschheid van water klaagt, zoo zijn wij hier sedert langer dan eene maand geen dag zonder regen.

ZWITSERLAND.

BAZEL, *den* 23 *September*. Heden namiddag ten 1 ure zijn HH. MM. de Koning en de Koningin van Pruissen op hunne reize naar Neufchatel alhier aangekomen. H. D. waren dezen morgen van Freiburg in den Breisgau vertrokken en zouden ten 12 ure alhier slechts van paarden wisselen en zonder uitstappen doorrijden. Doch door een klein ongeval werd H. D. aankomst eenigzins vertraagd en hun verblijf alhier eenige uren verlengd. Op ongeveer een half uur afstands van hier brak de as van het koninklijke rijtuig, en HH. MM. moesten op een landgoed blijven tot dat een ander rijtuig uit de stad H. D. kwam afhalen. HH. MM. gebruikten het middagmaal alhier in het hotel de Drie Koningen, bezigtigden daarna den Munster en de Palts en vervolgden ten 5 ure H. D. reis. Het gevolg van HH. MM. was reeds eenige uren vroeger te Bazel aangekomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 25 *September*. In het *Polytechnische Journal* leest men, onder het opschrift: *Middel tegen Rotten*, het volgende: Men verneemt dat de rotten van natuur zulk eenen afkeer tegen een zeker kruid, hondstong (*Cynoglossum officinale*) hebben, dat zij de gebouwen, waarin zulke planten gestrooid worden, dadelijk verlaten, en zoo lang die planten daar liggen, niet wederderwaarts terug keeren. Deze plant groeit op groen land en aan den rand der slooten. Zij moet in het begin van den zomer, dat is, kort vóór of na St. Jan, verzameld worden, omdat zij dan het krachtigst is. De steelen moeten gekneusd worden, en men strooit dezelve op die plaatsen, van waar men de rotten verdrijven wil.

— Uit Altona meldt men, van den 23 dezer, dat de stendenvergadering van het hertogdom Holstein, na hevige debatten, op voorstel eener daartoe benoemde commissie, bijna eenparig besloten heeft, om aan Z. M. den Koning van Denemarken te verzoeken, dat het Hoogstdezelve behagen mogt het staatsregt der hertogdommen Sleeswijk en Holstein op vaste grondslagen te brengen, en wel door vereeniging der beraadslagende stendenvergaderingen van beide die hertogdommen als eene staatsmagt.

Nog heeft genoemde vergadering, op voorstel van de daartoe benoemde commissie, besloten om aan Z. M. den Koning van Denemarken, bij petitie, af schaffing van het hoofdgeld in het hertogdom Holstein te vragen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 28 *September*. De Keizer van Rusland is den 14 dezer, nadat hij te Twer eene wapenschouwing over de daar verzamelde troepen had gehouden, te Moskou aangekomen. De russische minister van buitenlandsche zaken, graaf *van Nesselrode*, is uit St. Petersburg naar Duitschland op reis gegaan. Men weet, dat gedurende zijne afwezigheid de leiding der buitenlandsche aangelegenheden aan den opper-ceremoniemeester, graaf *Woronzow Daschkow*, is toevertrouwd. — Te Hamburg wilde men den 26 September, op grond van tijdingen uit St. Petersburg weten, dat de Keizer onder weg op zijne reis de berigten wegens den vreesselijken brand te Kasan ontvangen en daarop onmiddellijk besloten had, om daarheen te vertrekken.

— In berigten van de Turksche grenzen van den 16 dezer wordt gemeld, dat de verkiezing van den achttienjarigen *Alexander Petrowich* tot vorst van Servië, in plaats van den verjaagden *Michaël*, door vele openlijke vreugdebedrijven is gevolgd. Men voegt er echter bij, dat die verkiezing ver is van eene eigenlijke volkskeus te zijn. De volksvergadering bij Belgrado, waarin zij heeft plaats gehad, bestond toch wel voor een gedeelte uit aanzienlijken en afgevaardigden der districten, maar er bevonden zich daarbij tevens verscheiden duizenden Serviërs, die, toen *Vuchich* de banier des opstands opstak, hem gevolgd zijn, en de keus heeft dus eigenlijk onder den dwang dier partij plaats gehad. Men wil, dat *Vuchich* zelf haakte om tot vorst verkoren te worden, doch vreezende dat zulk eene keus nimmer door Rusland zou worden bekrachtigd, het bekende verlangen, om niet in aanmerking te komen, geuit heeft. Voor het oogenblik heeft hij zijnen haat tegen de familie *Obrenowich*, waarvan de vorsten *Milosch* en *Michaël* de hoofden zijn, bevredigd; later hoopt hij wel aan zijne eerzucht volkomen genoegdoening te zullen kunnen verschaffen.

Volgens dezelfde berigten vleit zich de thans in Servië bovendrijvende partij, dat de keus van *Alexander Petrowich* tot vorst van Servië te St. Petersburg niet onaangenaam zal zijn. De jeugdige vorst is in Rusland opgevoed. De meeste consuls te Belgrado hebben geweigerd, om met de nieuwe regering van Servië betrekkingen aan te knoopen, zoo lang zij niet van de Hoven, waartoe zij behooren, voorschriften ontvangen hebben, hoe in dit geheel onvoorziene geval te handelen; iets wat zich ligt laat verklaren. Zij beschouwen dus ook *Michaël* nog als den wettigen vorst van Servië. Opmerkelijk is het echter, dat de Oostenrijksche consul, welke dien vorst bij zijne vlugt naar Semlin gevolgd was, sedert eene wenk heeft bekomen, om naar Belgrado terug te keeren.

— Zooals men uit Hamburg verneemt, is de wetenschappelijke expeditie, die, onder de leiding van het natuurkundige verein aldaar, door den heer *Wrede*, naar de westkust van Afrika ondernomen werd, ongelukkig uitgevallen. Na eenige weken aldaar geweest te zijn, is de heer *Wrede* als een offer van het ongunstige klimaat aldaar gevallen. Hetgeen van de verzamelde naturalien te Hamburg gekomen is alsook de nog voorhanden gelden, zijn door de commissie voor het museum onder de aandeelhouders verdeeld. Hetgeen later mogt inkomen, zal eveneens naar evenredigheid verdeeld worden.

HAMBURG, *den* 24 *September*. Aangaande de schipbreuk van een Russisch linieschip, bij den vuurtoren van Oxoe, ontvangen wij eenen brief uit Christiaansand van 15 September, waaraan wij het volgende ontleenen: Het schip voerde den naam van *Ingermanland*; was geboord voor 74 stuk kanon; stond onder bevel van den kapitein *Paul Michailowitsch Terschin*, en was, met eene equipaadje van 936 man, uit Archangel naar Kroonstadt op reis gegaan. In den nacht van den 11den op den 12den dezer stiet hetzelve op de buitenklippen, ooswaarts van den vuurtoren van Oxoe; werd, na herhaalde malen te hebben gestooten, door de hooge zee weder van dezelve afgeworpen; doch was zoo lek geworden, dat het ruim spoedig vol water liep, weshalve de masten moesten gekapt en het geschut over boord geworpen worden. Het stoomschip *Nordcap*, hetwelk juist in de haven van Christiaansand lag, ging in weerwil van het vreesselijke weder naar zee, doch konde het wrak niet vinden, vermits de noodschoten ophielden. Den volgenden ochtend deed hetzelve eene tweede vruchtelooze poging. Intusschen hadden loodsen het wrak op de hoogte van Mandal, tamelijk ver van land ontdekt en 8 man, benevens eene vrouw naar Mandal gebragt. Van het schip was alleen de boegspriet en de verschansing te zien; deze laatste was vol met menschen bezet. Op het vernemen van dit berigt, werden zoowel te Mandel als te Christiaansand maatregelen getroffen, om de ongelukkigen te redden; uit eerstgenoemde plaats werden twee vaartuigen, uit de andere het stoomschip *Nordcap* andermaal afgezonden. Dit laatstgenoemde vond, na 10 uren zoekens, het wrak, op omtrent 10 mijlen van den Lister vuurtoren en het gelukte hetzelve de 150 aan boord gebleven, bijna van koude verstijfde personen, onder welke zich echter geene officieren bevonden, te redden en naar Christiaansand te brengen, nadat onder weg 2 waren overleden. Vele lijken, zoo van mannen als van vrouwen, dreven rondom het wrak, hetwelk men vruchteloos trachtte voor anker te brengen en derhalve moest laten varen. Zoo even uit Mandal ontvangene berigten, zegt deze brief ten slotte, melden dat door de aldaar uitgeruste vaartuigen te zamen 304 menschen, onder welke elf officieren, twee vrouwen en een kind, reeds vroeger geborgen, aldaar aangebragt waren. De kapitein is met 19 man der equipaadje reeds den 12den te Lister in de nabij van Farsund met eene sloep geland. Mitsdien zijn van de manschap, voor zoo ver men heeft kunnen vernemen, 483 personen gered; men houdt het voor waarschijnlijk, dat de overigen hunnen dood in de golven hebben gevonden. Het wrak is nog gisteren op de hoogte van Egersund drijvende gezien en is voor zeevarenden zeer gevaarlijk.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 27 *September*. De belangrijke wijzigingen, die onder de leiding van sir *Robert Peel* in het Engelsche toltarief gemaakt zijn, treffen in zoo verre doel, als daardoor de prijs der voornaamste levensbehoeften reeds aanmerkelijk is verminderd. Met name is dit met het vleesch het geval. Dezer dagen hebben de lords der admiraliteit de levering van 34,000 tonnen gezouten vleesch voor de behoeften der zeemagt aanbesteed, bij welke aanbesteding de gevraagde prijzen 15 à 20 percent minder waren dan in het vorige jaar. Er heeft ook, onder de werking van het nieuwe tarief, een aanmerkelijke invoer van vreemd rundvee plaats, en dit schijnt zelfs uit landsteken te komen, van waar men het, toen de vermindering van het regt van invoer een punt van overweging uitmaakte, niet verwachtte. Zoo heeft men in den loop dezer maand te Falmouth 39 ossen uit de Corunha, in Spanje, zien aankomen. Zij wegen van 500 tot 700 pond, en zijn door elkander voor eenen prijs van 10 ponden sterlings of *f* 120 verkocht. Men heeft reeds in sommige Londensche dagbladen de waarschijnlijk ongegronde vrees geopperd, dat er dit jaar al te veel vee uit Nederland zou worden ingevoerd, bij welke gelegenheid een dezer dagbladen zegt, dat het Hollandsche rundvee het schoonste uit Europa is, en naauwlijks door het Engelsche overtroffen wordt.

— De bouw van het stoomschip den *Great Britain*, tot dus verre meer bekend onder de benaming van den *Mammouth*, begint sterk te vorderen. De lengte van hetzelve is van 324 Engelsche voeten, nagenoeg 100 voet meer dan het langste linieschip van de Engelsche marine. Behalve de dekken en de kajuiten is het geheel van ijzer. Op deszelfs grootste breedte meet het 51 voeten, de diepte van het vooronder is van 32 voeten. Het meet 3200 tonnen, eene meting waarvan tot dus verre geen voorbeeld is.

Het heeft vier dekken, drie van hout en het onderste van ijzer, tot het opnemen der lading. De beide tusschendekken zijn uitsluitend voor passagiers en twee meer elegante voor de dames, en 180 kamertjes, in ieder van welke twee ledekanten, veel ruimer dan de gewone scheepsledekanten, kunnen staan. De *Great Britain* zal dus 360 afzonderlijke en gemakkelijke slaapplaatsen aan deszelfs passagiers kunnen bieden, daaronder niet medegerekend de slaapplaatsen voor de officieren, de ekwipaadje en de bedienden.

De grootste zaal zal zoo ruim als rijk betimmerd wezen; de lengte is van het eene einde tot het andere van 108 voet op een breedte van 32 en eene hoogte van 8 voet 8 duim. Om zich een denkbeeld van dit vervaarlijk kolossus van een schip te maken, moet men bij al het bovenstaande nog denken aan de ruimte, die er benoodigd is voor de ketels, de werktuigen, 1000 tonnen steenkolen en de lading.

De *Great Britain* zal vier stoommachines hebben, ieder van 250 paardenkrachten, te zamen alzoo 1000 paardenkrachten. Het zal drie ketels hebben, die ieder 200 tonnen water zullen kunnen bevatten en die door 24 fournuizen gestookt zullen worden.

Maar het voorname voor de zeevaartkunst is de groote proef, die met dit schip genomen moet worden; in plaats van den gewonen motor en de schepraderen, zal het niet anders hebben dan den door de heer *Smith* uitgevonden schroef, die op de *Archimedes* gebruikt wordt.

Het schip zal bovendien voorzien wezen van zes masten, met derzelver behoorlijke tuigaadje.

— Te Manchester, en zelfs in het geheele distrikt, is thans alles weder rustig. De fabrijken zijn weder aan den gang en allerwege is het getal der werklieden volledig. Hetzelfde kan van Yorkshire en Cheshire gezegd worden, met uitzondering evenwel van Bolton, alwaar men nog steeds een vrij groot aantal weerspannigen telt; maar jl. vrijdag en zaturdag hebben ook hier weder velen hunnen arbeid hervat, en vermoedelijk zullen in den loop der aanstaande week ook de overigen dit voorbeeld volgen.

— Te Sheerness en in de havens van Plymouth en Portsmouth zullen drie bodems van den eersten, drie van den tweeden en vier van den derden rang in dienst gesteld worden. De St. George en de Royal William van 120, de Royal Adelaïde van 110, de Albion van 90, de Canope van 80, en de Clarence, Bombay, Thunderer, Wellesley en Impregnable van 74 stukken, zijn de schepen, welke men aanwijst als onmiddellijk gewapend te kunnen worden, om op het eerste bevel in zee te gaan. De meeste dier schepen zijn, zegt men, naar Indie en China bestemd.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 26 September*. De nieuwe tenue der infanterie, die sedert eenigen tijd reeds in een paar regementen ingevoerd was, is eindelijk door een ministerieel besluit voor de geheele armee aangenomen. De oude uniform zal binnen drie jaar tijd geheel afgelegd zijn. De nieuwe uniform bestaat in een sluitjas, die tot aan de knien gaat, en die zonder zeer wijd te zijn evenwel toelaat des winters onder dezelve het lakensche mouwvest aan te doen; dezelve heeft slechts eene rij knoopen. Hierdoor vervalt geheel en al de zware kapotjas en den rok, zoo dat de militairen, boven op hunnen randsel niet meer genoodzaakt zijn den rol, die of de rok of de kapot bevatte, en die het dragen van den randsel door de topzwaarte zoo moeijelijk en voor velen zoo nadeelig maakt, te dragen. Ook ontstaat hierdoor eene groote bezuiniging. Verder zijn de koppel en bandelier afgeschaft, de om het lijf sluitende jas permitteert, dat men den sabel aan eenen wit lederen ceintuur bevestigt, waarop ook de patroontas vastgemaakt is, en die zich willekeurig op- en afnemen laat en achter- of voorschuiven. Ook is in de nieuwe uniform geheel de zware chakot afgeschaft en door eene ligte lakensche muts (pet) met lederen klep vervangen. Deze nieuwe kleeding schijnt ons ten allen opzigte doelmatig.

— In de voorgaande week, des avonds 11 ure, kwam de brievenpost van Parijs naar Calais even buiten Beauvais een berg af en reed tegen een kar, waarop zich 8 personen bevonden, welke omsloeg, en daardoor enkele personen beenen en armen braken. De bewoners van het dorp snelden toe en wilden den postrijder te lijf, wiens onvoorzigtigheid zoo vele ongelukken had veroorzaakt. Deze haalde zijne pistolen voor den dag, om zich te verdedigen. Terwijl men het ergste verwachtte, kwamen twee heeren in een reiswagen aan. De postrijder verzocht hulp aan den postillon van den reiswagen. De heeren stapten er zelve uit, en stilden den twist, waarna zij vertrokken. Het was de Prins *de Joinville* en zijn adjudant, die zich tusschen de strijders hadden gesteld en hen tot rust hadden weten te brengen.

Van den 28 September. De jongste berigten uit Algerië zijn weder minder gunstig dan de laatstvorige. De groote stam der Flittas heeft zich in den opstand laten medeslepen en het kamp van Setif is door onderscheidene der omliggende stammen aangevallen geweest. Het garnizoen heeft een zeer hevig gevecht moeten doorstaan, waarbij een officier en vijf soldaten gesneuveld, en vier officieren en een vijftigtal onder-officieren en soldaten gewond zijn.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den 25 September*. De nu onlangs plaats gehad hebbende groote manoeuvres der Pruissische legerkorpsen aan den Rijn zijn, zoo als bekend is, door vele vreemde hoofd- en subalterne officieren bijgewoond, terwijl enkelen daartoe door hunne gouvernementen bijzonder waren uitgenoodigd, hebben ook velen uit eigene beweging tot het bijwonen der krijgsoefeningen verlof gevraagd en verkregen. Het gezamenlijk aantal bedroeg meer dan 350 personen. De onder dezelve aanwezige Nederlandsche officieren, na afloop derzelve, naar hunne garnizoenen teruggekeerd, roemen zeer de gulle en hartelijke ontvangst, die zij allen van het Pruissisch gouvernement hebben mogen ondervinden. Voor het bovengenoemd groot aantal vreemde officieren was er door eene geschikte verblijfplaats bij de burgers gezorgd, eene ruim toereikende som was er van wege de regering voor de dagelijksche behoeften bepaald, zoodat dan ook de dagelijksche dine's niets te wenschen overlieten. Aan elk vreemd officier werd een paard ten gebruike afgestaan, terwijl overigens een aantal rijtuigen elken dag in gereedheid stonden, om hun van hunne woningen tot aan de plaats der krijgsbewegingen te brengen, van welker aard eene dagelijks gegevene circulaire hun onderrigtede, zoodat men naar willekeur naar een of ander belangrijk punt zich kon begeven. Op de concerten en koninklijke diné's werden velen genoodigd; kortom, het onthaal van wege den Pruissischen vorst, benevens de ontvangst door de Pruissische officieren, vooral ook ten aanzien van hunne Hollandsche krijgsmakkers droegen beide in alle voege de sporen van gulle en hartelijke gastvrijheid, dat het in de harten der laatsten eenen blijvenden indruk zal achterlaten, en bij allen den wensch doen uiten, dat het steeds vrede en vriendschap moge blijven tusschen den Adelaar van Pruissen en den Leeuw van Nederland.

— Men schrijft uit Eindhoven, van den 8 September: Niet alleen in Noord- en Zuid-Holland en Gelderland klaagt men ontzettend over de menigvuldigheid der wespen en de schade, die dit ongedierte aanrigt, zoodat onder anderen in vele weiden, waar het rundvee de nesten dezer insecten te nabij komt, de runderen door dezelve doodgestoken worden; terwijl het fijne ooft, druiven, perziken, enz. buiten Rotterdam en andere steden, door die plaag geheel en al vernield wordt; maar ook in onze Provincie heeft men zelfs in het nabij gelegen Woensel, daardoor het verlies van een menschenleven te betreuren. Op gisteren, vordert een man in eene herberg aldaar een glas bier, — er vliegt in het opnemen van het glas eene wesp in hetzelve, die door hem niet schijnt opgemerkt te zijn. Hij drinkt, het dier steekt hem in de keel, hij laat het glas vallen, en oogenblikkelijk zwelt hem de keel op het vreesselijkst op. In weerwil nu van de zorgvuldigste geneeskundige hulp, gaf de man een uur daarna, stikkende, onder duizend doodsangsten, den geest.

'sGRAVENHAGE, *den 29 September*. Naar men verzekert, houdt de Regering zich reeds sedert maanden bezig met het belangrijk onderwerp van het politiewezen, en is zelfs het plan van reorganisatie van dezen hoogstgewigtigen tak van bestuur bijna tot rijpheid gekomen.

— Naar men verneemt, zal het huwelijk van Z. K. H. den Groothertog van Saxen-Weimar en H. K. H. Prinses *Sophie*, voltrokken worden in de nieuw gebouwde Gothische zaal van het paleis van Zijne Majesteit den Koning, en zal de godsdienstige inzegening van hetzelve geschieden door den weleerwaarden heer hofkappelaan *I. J. Dermout*. Verder verneemt men, dat er, bij gelegenheid van het hooge huwelijk, op verlangen van zeer vele ingezetenen, eene algemeene illuminatie zal plaats hebben, en dat er door een aantal beoefenaars der toonkunst eene serenade aan de jonggehuwde Vorstelijke personen zal gegeven worden. Nog spreekt men van een diner en bal ten hove, en van eene plegtige gelukwensching.

Een groot aantal ingezetenen en vreemdelingen bezoekt thans, op de daartoe vastgestelde uren, de bovengemelde Gotische zaal in het paleis van Z. M. den Koning. Allen bewonderen de pracht en de fraaije bouworde van die zaal, en staan in verrukking over de rijke verzameling van kostbare schilderijen, welke aldaar met den keurigsten smaak zijn ten toon gespreid. Men vindt er, behalve vele andere voortreffelijke stukken, zeldzame en schoone schilderijen van de vijftiende en zestiende eeuw, heerlijke *Rembrandt's*, uitstekende *van Dijk's* en eene Madonna van *Marillo*, mogelijk het voortreffelijkste meesterstuk van dien vermaarden schilder.

Van den 30sten Heden avond is Z. K. H. de Erfgroothertog van Saksen-Weimar-Eisenach in deze residentie gearriveerd en aan het voor Hoogstdenzelven ingerigt hôtel, in het Voorhout, afgestapt.

AMSTERDAM, *den 30 September*. Gisteren avond, omstreeks acht ure, vond alhier een allertreurigst voorval plaats: het schip *Margareta*, kapitein *T. O. Hazewinkel*, arriveerde van Dantzig voor het Oosterdok dezer stad, toen het tienjarig zoontje van den kapitein over boord geraakte. De vader hiervan oggetuige en meer de liefde tot zijn kind dan zijn verstand raadplegende, sprong hem na, en beiden vonden hier hun graf in de, bij de plaats hebbende harden wind, zeer onstuimige golven. Alle poging tot redden vruchteloos blijvende, is de toestand der vrouw, die zich aan boord bevond en op een oogenblik weduwe en kinderloos werd, onbeschrijfelijk. Men doet thans alle moeite om beide lijken terug te vinden.

— Heden ochtend is door het Provinciaal Geregtshof in Noord-Holland, na eene, gedurende onderscheidene dagen, gerekte teregtzitting, het doodvonnis uitgesproken over *J. J. Hinrers*, koopman in broderies, kanten, eau de cologne enz., woonachtig op den N. Z. Achterburgwal alhier, na alvorens bij arrest van het gemelde Hof schuldig verklaard te zijn aan het te zijnen huize, op den 28 Januarij dezes jaars, moedwillig stichten van brand, welke destijds niet dan door de tijdige hulp van drie brandspuiten is gebluscht geworden.

UTRECHT, *den 29 September*. Uit Wijk bij Duurstede schrijft men van den 26 September:

„ Sedert eenige dagen, heeft de opgraving van beenderen op een hoekje land, van ruim eene halve bunder, aan de Hoogstraat, onder Wijk bij Duurstede, wederom eenen aanvang genomen. Bij de 400 mudden beenderen zijn daar uit weder opgedolven; er zullen denkelijk 500 mudden uitgehaald worden.

„ De opgraving geschiedt nu meer geregeld. Hetgeen voor de oudheid dienen kan, bepaalt zich tot het bovenste gedeelte van het hoofd van een dier, waarvan men niet weet, tot welk geslacht het behoort. Een zilveren armring, eenigzins verschillende van die, welke bevorens zijn gevonden, wegende 8½ lood, (oud gewigt); een grafiampje, rolletjes, potscherven en maalsteenen. De gravers, nu meer acht gevende op het gene gevonden wordt, zoo is het te verwachten, dat er weinig zal verloren raken, te minder, om dat de heer baron *van Ittersum* en de heer predikant *van de Veur*, gaarne het gevonden wordende van de gravers, tegen belooning, aannemen."

LEEUWARDEN, *den 3 October*. Van den Helder wordt onder dagteekening van den 26 September geschreven:

„ Naar men verneemt, zal den 5 October van hier naar Suriname vertrekken Z. M. fregat *Juno*, onder bevel van den kapt. ter zee *Mol*, aan boord hebbende den nieuw benoemden gouverneur der West-Indische bezittingen, den heer *J. B. Elias* en familie. Ten gelijken tijde zal mede naar Suriname vertrekken, Z. M. oorlog-stoomschip *Etna*, onder bevel van den luit. ter zee 1ste klasse *Baars*, en zal hetzelve alhier vervangen worden door Z. M. stoomschip *Curaçao*, kommandant luit. ter zee 1ste klasse *A. A. Bolken*, liggende thans te Hellevoetsluis. Ook zal den 10 October van hier naar de Middellandsche zee vertrekken Z. M. korvet *Jason*, onder bevel van den kapt. ter zee *van der Plaat*, en uit Vlissingen Z. M. fregat *de Rijn*, kapt. luit. ter zee ad interim de heer *Bijl de Vroe*."

— Men schrijft uit Utrecht van den 1 October: Gister avond ruim acht ure, werden de inwoners dezer stad verschrikt door het geroep van *brand!* die al spoedig bleek te zijn in de ijzer-fabriek der heeren *de Waal* en *van Driest*, buiten de Waardpoort alhier. De brand, waarvan de oorzaak tot nog toe onbekend is en welke verschillend wordt opgegeven, schijnt ontstaan te zijn op of nabij de zoogenaamde model-kamer, waar zich eene groote hoeveelheid houtwaren en krullen bevond. Binnen weinige oogenblik stond het geheele gebouw in lichtelaaije vlam en sloeg de brand al zeer spoedig over tot den molen van de heeren *Cazius* en *Kraamwinkel*, die almede binnen korten tijd in asch gelegd werd. De brand was zoo hevig, dat alle torens en hoogere gebouwen, zelfs in de meest verwijderde buurten met een rooden gloed verlicht waren. De brandende molen vooral, leverde een wel aandoenlijk doch tevens prachtig schouwspel op, terwijl wolken van gloeijende vonken voor den wind af, tot op een aanzienlijken afstand werden voortgedreven. Gelukkig, dat er eene bijna volmaakte windstilte heerschte, zoodat men geen schade van aanbelang aan naburige gebouwen te betreuren heeft; reeds te 10 ure was men den brand in zoo verre meester, dat men voor geene verdere gevolgen behoefde beducht te zijn. Het grootste gedeelte der fabriek is verbrand en slechts de draaijerij is kunnen gered worden.

Van de 13 spuiten, welke in werking waren, was eene geposteerd bij den molen van de heeren *Schober* en *Modaerman*, ter voorkoming van verdere ongelukken, in geval van eene onverhoopte verandering van den wind. Deze vond werkelijk plaats, en daar een digte regen van vonken naar dit punt gevoerd werd, begreep men ook deze spuit te moeten gebruiken.

Alle personen, tot deze spuiten behoorende, hebben zich met een' voorbeeldeloozen ijver gekweten; ook heeft men sommige manschappen van het corps lanciers opgemerkt, die met den grootsten moed zich op de gevaarlijkste plaatsen gewaagd hebben.

Wij betreuren dit ongeluk, aan twee verdienstelijke stadgenooten overgekomen, des te meer, daar hunne fabriek niet alleen aan ruim 70 arbeiders alhier brood verschafte, maar ook door derzelver uitmuntende voortbrengselen tot de schoonste verwachtingen aanleiding gaf. Het gebouw was voor brandschade verzekerd.

187ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

1ste Lijst. No. 17966, 14191 en 17593, ieder een prijs van *f* 1000.
2de Lijst. No 6627, een prijs van *f* 1250. No. 22253, 20711, 12521 en 23109, ieder een prijs van *f* 1000.
3de Lijst. No. 1946 en 22789, ieder een prijs van *f* 1000.
4ste Lijst. No. 3351, een prijs van *f* 30,000. No. 21153, een prijs van *f* 1000.
5ste Lijst. No. 17057, een prijs van *f* 20,000.
6ste Lijst. No. 2579 en 1793, ieder een prijs van *f* 1000.
7ste Lijst. No. 634, eene premie van *f* 1200. No. 756, een prijs van *f* 6000. No. 15800, eene premie van *f* 1200. No. 8867, een prijs van *f* 1000.
8ste Lijst. No 22996, 15962, 16209 en 2939, ieder een prijs van *f* 1000.
No. 22013, een prijs van *f* 400, en eene premie van *f* 1000.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 25 September het schonerschip *Twa Sijstre*, kapt. M. Olsson, van Stockholm. — Den 28 dito het kofschip *de Broeders*, kapt. H. J. Fijn, van Droback; het smakschip *de Goede Hoop*, kapt. P. E. Vos, van Oostriumer; de kofschepen *de Goede Welvaart*, kapt. J. F Peper, van Memel, *de Hoop handel*, kapt. H. D. de Grooth, van Christiaansand, en *Magrieta*, kapt. K. F. Harding, van Oostrisoer.

Uitgezeild: Den 25 September de kofschepen *Henderina*, kapt. J. J. Bulten, naar Engeland en *Baudina*, kapt. P. H. Klatter, naar Newcastle. — Den 30 dito het schonerschip *Eclipse*, kapt. S. H. Finch, naar Londen.

MENGELWERK.

DE INVOERING DES CHRISTENDOMS IN NEDERLAND.

Het is mij meermalen wenschelijk voorgekomen, dat dit Onderwerp, vooral in betrekking tot dit Gewest eens opzettelijk behandeld werd, waardoor men zou komen tot de Geschiedenis der Kloosters, welke, als zeer belangrijk, veel licht zou kunnen verspreiden over het duister tijdvak der eerste eeuwen. Dit gaf tevens aanleiding de oude Kronijken op dit punt ter toetse te brengen en men zou tot de voorbereiding der Friesche Historie eene gewigtige bijdrage leveren. De Heer DIEST LORGION, thans Predikant te Stiens, gaf onlangs eene Verhandeling in het licht over deze stoffe, welke haren oorsprong verschuldigd is aan de uitgeschrevene prijsvraag door het *Koninklijk Instituut*: „ Welke is de Geschiedenis der Invoering van het Christendom in de Nederlanden, bijzonder in de Noordelijke?"

Deze Verhandeling mogt den prijs niet erlangen, daar zij door het antwoord van den Heer ROIJAARDS, Hoogleeraar te Utrecht, ingevolge de uitspraken, overtroffen werd, vooral in rijkdom van nasporingen uit oudere en nieuwere Schrijvers. Ware echter aan het Instituut de vrijheid gegeven een tweeden prijs uit te reiken, dan zou men niet geaarzeld hebben den Heer DIEST LORGION daarmede te vereeren, dewijl men zijne Verhandeling in de meeste opzigten als een voortreffelijk werk beschouwde, en den Schrijver uitnoodigde tot den afstand daarvan, om het te gelijk met de Verhandeling des Heeren ROIJAARDS in de werken van het Instituut op te nemen. De Heer LORGION besloot echter ook tot de afzonderlijke uitgave, waarmede aan het beschaafd publiek, zoowel geletterden als ongeleerden, voor welke het stuk werd ingerigt, een goede dienst is bewezen.

Na eene korte Inleiding over de waarde van het onderwerp en den vorm, in welke de Schrijver zijn stuk heeft gebragt, verdeelt hij zijne Geschiedenis in drie Tijdperken. Het eerste gaat van de vroegste tijden der invoering van het Christendom in ons Vaderland af, tot aan de komst van Wilfrid, in de laatste helft der zevende eeuw. Het tweede neemt eenen aanvang met de komst van Wilfrid en loopt tot aan den dood van Bonifacius, in het midden der achtste eeuw. Het derde gaat van den dood van Bonifacius tot aan de geheele vestiging des Christendoms in ons Vaderland, ten tijde van Karel den Grooten, tegen het einde der achtste eeuw.

In het eerste Tijdperk wordt gehandeld over den toestand van Nederland omstreeks het begin der Christelijke jaartelling, over de godsdienst der oude Germanen en de eerste ontwikkeling der vroegste bewoners van Nederland. De berigten aangaande de invoering des Christendoms in de vijf eerste eeuwen zijn onzeker en ongegrond is het berigt dat in de eerste eeuw Maternus in Zuid-Nederland en Egistus in Noord-Nederland predikten. Meer waarschijnlijk is het dat in de tweede en derde eeuwen de Christelijke godsdienst in de zuidelijke Nederlanden is doorgedrongen, voor welke stelling de Schrijvers en overleveringen worden aangevoerd. Volgens de getuigenissen van Hilarius en Paulinus, moeten er in de vierde eeuw in Nederland eenige Christen-belijders geweest zijn en onder de Romeinsche legerbenden zich meerder hebben bevonden, dan vroeger. De Schrijver weerspreekt het berigt, dat in Friesland reeds in de vijfde eeuw vier Kloosters zouden zijn gesticht en houdt het gansche verhaal voor een verdichtsel. Wij ge-

loovens evenwel dat zijne aangevoerde redenen te zwak zijn, om ook die uitspraak voor onfeilbaar aan te nemen. — Volgens Procopius hebben de Armorichen in de vijfde eeuw het Christendom aangenomen, maar deze behoorden niet onder de Nederlandsche volken.

De Schrijver betoogt verder het nadeel aan het ontkiemend Christendom toegebragt door de vestiging der Franken, toen nog aan het heidendom verkleefd. Koning Klovis echter, gehuwd met eene Christenvrouw, ging eindelijk tot het Christendom over, niet zoo zeer uit overtuiging en behoefte, als staatkunde; dit bevorderde niet te min de goede zaak. In Zuid-Nederland maakt dezelve goeden voortgang onder Amandus en Eligius, welke laatste bijzonderlijk wordt vermeld als een voorbeeld van godsvrucht en weldadigheid, wiens invloed en werken van groote waardij zijn geweest.

In het tweede Tijdperk vinden wij de daden van Wilfrid geschetst, en zijne komst in Friesland onder de regering van Koning Adgillus en diens opvolger Radbond I, die alles afbrak wat vroeger was opgebouwd. Willebrord, te Rome tot Aartsbisschop der Friezen gewijd, is onder Pipijn zeer nuttig, hoezeer Radboud de invoering van het Christendom blijft tegenwerken. Des Bisschops mede Predikers betoonen elders hunnen ijver en Wulfran was in Friesland met vrucht werkzaam. Onder dezen had de voorgenomen doop van Radboud plaats

Was de doop van Klovis in de Zuidelijke Nederlanden eene belangrijke gebeurtenis, niet minder was de dood van Radboud voordeelig aan het Christendom in Noord-Nederland. Nu komt Bonifacius in Friesland, waarover de Schrijver breedvoerig handelt, en onder dezen staat de tweede Radboud als een vervolger des Christendoms op.

In het derde Tijdperk vinden wij beschreven den toestand des Christendoms na den dood van Bonifacius in het tegenwoordig Noord-Braband, Gelderland, Utrecht, Holland en Zeeland, alwaar reeds vrij algemeen de afgoderij was verdwenen; in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel was het grootste deel nog heidensch. De moord echter aan een der braafste Apostelen gepleegd, had niet de gunstige gevolgen, die de Heidenen zich daarvan beloofden, maar werd vreeselijk gewroken. De plaats waar de Martelaar met de zijnen viel werd den Christenen heilig en dierbaar en moest tot fundament verstrekken van een Klooster, dat tot een leerstoel zijner waardige opvolgers diende. — Gregorius, uit Vorstelijk bloed gesproten, zijnde deszelfs Grootmoeder eene dochter van Koning Dagobert II, was jaren lang een medgezel van Bonifacius en werd bestuurder van het Utrechtsche Bisdom. De Schrijver vereert dezen man door kortelijk zijne Geschiedenis en verdiensten te vermelden, in betrekking tot de Christelijke Kerk in Noord-Nederland. Daarop wordt gehandeld over Lebuinus en Willebrord, die in Friesland en Overijssel het Christendom uitbreidden. De laatste werd in Drenthe gunstiger dan in Groningen ontvangen en hij bleef tot aan zijn dood een ijverig en voortreffelijk Christenleeraar.

De laatste in de rei der Apostelen van ons Vaderland was de edele Ludger, aan wien een groot deel van Friesland en bijna geheel Groningen de eerste schemering van het Evangelielicht verschuldigd was, en wien de Schrijver te regte eene eervolle plaats toekent onder de beroemde mannen van ons Vaderland, zoo wel om zijne voortreffelijke hoedanigheden, als om den gewigtigen invloed, dien hij op de invoering van het Christendom in deze Gewesten heeft uitgeoefend, waaraan hij welligt meer dan eenig ander Apostel van Noord-Nederland heeft toegebragt. De opstand der Saksen in 782 verdreef hem uit Friesland. Deze waren even als de Friezen hardnekkige vijanden van de overheersching der Franken en om die reden van de Christelijke godsdienst. De bloedige worstelstrijd tusschen Saksen en Franken, duurde drie eeuwen lang ten nadeele van de uitbreiding des Christendoms. De Franken mogten overwinnen, de Saksen stonden telkens weder op en gaven, door Witekind aangevoerd, hunne tegenstrijders handen vol werks, tot eindelijk Karel de Groote hun te onder bragt. Noord-Nederland was intusschen voor een groot deel tot het Heidendom teruggekeerd, maar Karel, als ijverig voorstander der Christenleer, herstelde door krachtige of liever door geweldige middelen, door beloften en geschenken, de godsdienst onder de afvalligen. De verdere werkzaamheden van Ludger in ons Vaderland worden beschreven, tot dat hij voor belooning van zijnen arbeid, den Bisschopszetel van Munster ontvangt.

Nu werd de Christelijke Kerk in Nederland weder bedreigd door de Noormannen, die een groot deel van Europa, en vooral deze gewesten overstroomden, die kerken en kloosters vernielden, de Christenen, en bijzonder Priesters en Leeraars vermoorden. Uit deze ramp, gelijk altoos uit onheilen, werd het goede voortgebragt, zij legde alweder de grond tot de beter vestiging der Christelijke Kerk in Nederland, even als vroeger heilzaam werkten de dood van Bonifacius en de opstand der Saksen, tot een krachtig bewijs dat de Voorzienigheid der menschen daden en lotgevallen tot het geluk der stervelingen bestuurd.

De Schrijver beschouwt ten slotte de gesteldheid der eerste Christen-Kerk in ons Vaderland. Het Christendom was nog zeer gebrekkig, maar toch van eene heilzame uitwerking. Eer ons Vaderland geheel van den geest des Christendoms doordrongen was, moesten er eeuwen verloopen, maar toen eenmaal de ontwikkeling vaste wortelen had geschoten, werd de vooruitgang meer en meer krachtdadig, en gelukkig het land, waar de Christen zich zoo vrijelijk in zijnen leer en geloof verheugen kan over den triumf der waarheid, tegen over de duisternis der vroegere eeuwen!

Aldus eindigt de Heer DIEST LORGION zijne uitmuntende Verhandeling, welke wij vele lezers en beoefenaars toewenschen. — Bij de oppervlakkige doorlezing kwamen ons geen bijzondere bemerkingen voor, dan alleen was ons meermalen hinderlijk de kortheid en gedrongenheid van de vermelding van zoo vele zaken in een tijdperk van ongeveer acht eeuwen, en dat in een bestek van nog geen tien vellen druks. Het moest dus natuurlijk volgen, dat verschillende gebeurtenissen onvermeld bleven, die, hoezeer door den Schrijver als ondergeschikt mogen zijn beschouwd, evenwel van krachtigen invloed op den loop der zaken zijn geweest. Maar het gegevene is voldoende tot een algemeen overzigt en beantwoord aan het oogmerk des Schrijvers in zijne inleiding voorgesteld, terwijl stijl en taal zuiver en onderhoudend zijn.

STAAT van de Middelprijzen der GRANEN en andere Objecten, welke in de tweede helft der maand September 1842, ter Markt der Stad *Leeuwarden* zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt, zonder eenige belasting:

Tarwe,	Witte .. *f*	0 : 00	de Mudde.	Boter, ...	*f*	1 : 00	het Pond.
	Roode . -	0 : 00	———	Vleesch,	Koe.... -	0 . 26	———
Rogge, ...	-	6 : 10	———		Kalfs... -	0 : 00	———
Gerst,	Vroege.. -	0 : 00	———		Schapen -	0 : 19	———
	Late .... -	4 : 22	———	Varkens-vleesch,	Versch. -	0 : 29	———
Boekweit, ...	-	6 : 00	———		Gerookt -	0 : 50	———
Haver, ...	-	3 : 00	———	Aardappelen,	Vroege. -	1 : 25	de Mudde.
Witte Boonen, ...	-	0 : 00	———		Late... -	0 : 00	———
Erwten,	Witte... -	0 : 00	———	Zaad,	Kool ... -	12 : 25	———
	Groene . -	0 : 00	———		Raap... -	0 : 00	———
	Graauwe -	0 : 00	———		Lijn.... -	10 : 10	———

Accordeert met het Register der Middelprijzen, den 1 October 1842.

De Burgemeester,
VAN BOELENS.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 1 October 1842.

NEDERLAND			Gebl.	RUSLAND.		Gebl.
Werk. Schuld 2½ pCt.	52⅞			1798, 1816.... 5 pCt.	105¼	
Dito dito..... 5 »	101⅞	102		1828, 1829.... 5 »		
Rest. Uitg. dito........				1831, 1833.... 5 »		
Kansbilletten				Dito bij *Hope*.. 4 »	88¾	89½ 88¾
Amortis. Synd. 4½ pCt.	95	95⅛	95	Inschr. in Assig. 6 »		
Dito dito...... 3½ »	77⅜			Certifi. van dito 6 »		
Handel-Maats 4½ »	135⅞	136½	135⅞	AMERIKA ... .. 6 »		
O. I. Leening 5 »	99¼	99¼	99¼	Dito...... ... 5 »		
Aand. Rijn Spoorw....				POLEN.		
Dito Haarlemmer......				Aand. met Lot fl. 500 *f*		
Dito Rotterdam.......				OOSTENRIJK.		
Haarl. Meer... 5 pCt.				Metaliek....... 5 pCt.		
SPANJE.				Dito .... 2½ »		
Lob. *Ard.* van 85 & 5 pCt.	15 1/16	15⅛	15⅛	W.-B. bij *G. & Co* 4 »		
Ardoins Coupon........	18⅛			BRAZILIE.		
Passive...............				Obl. te Lond. 5 pCt.		

Zonder dat de omzet in onze binnenlandsche fondsen als van belang kan beschouwd worden, was de stemming daarin algemeen wederom zeer willig, zijnde er tegenover de onderscheidene koopers in bijna alle soorten, slechts weinige verkoopers te voorschijn getreden.

Aand. Handelmaatschappij namen aanvankelijk deel, aan de algemeene willigte der Hollandsche fondsen en waren bereids à 136½ gevraagd, doch zijn later weder tot nog slechts beneden den slotkoers van gisteren terug gevallen.

Van vreemde waren Spaansche goed prijshoudend.

De BOTER te Leeuwarden, den 30 September 1842, *f* 37,00 à *f* 40,00.
GROVE KAAS *f* 20,00 à *f* 25,00.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*
LEEUWARDEN, Vrijdag den 30 September 1842: Puik Boter *f* 40,00.

BETALING VAN PENSIOENEN.

De Administrateur van 's Rijks Schatkist in Vriesland, adverteert dat de Pensioenen over het derde kwartaal dezes jaars, zijn betaalbaar gesteld en de betaling deswegens, zal plaats hebben op de gewone dagen en uren, gedurende de maanden *October*, *November* en *December* aanstaande, met Assignatien op de Kassen der Heeren Agenten van den Algemeenen Rijkskassier in deze Provincie.
Leeuwarden, den 4 October 1842.

De Vergadering van het 10de District der Vriesche Afdeeling van het Nederlandsch Bijbelgenootschap zal gehouden worden op Donderdag den 13 October 1842, des namiddags ten 3 ure, ten huize van M. OSINGA, bij de Woudpoort te Dockum.

De Heer Doctor MENSERT, Oculist van van Z. M. den Koning, en practiserend Oog-Arts te *Amsterdam*, zich thans te *Groningen* bevindende, en volgens zijne gemaakte bepalingen *Vrijdag* den 7 October alhier zullende komen, zal *Zaturdag* den 8 dito in het Logement *den Doelen* vertoeven; hij wenscht aldus de daarbij belanghebbenden welke verzocht hebben, om berigt van zijne komst te mogen ontvangen, hun door deze daarvan kennis te geven; zullende de Heer MENSERT, alzoo te Leeuwarden, op gemelde *Zaturdag* diegenen welke hem verlangen te consuleren, afwachten; terwijl ook de minvermogenden en arme blinden, zich deze gelegenheid kunnen ten nutte maken, en de Heer MENSERT doortoe bereidvaardig zullen vinden.

, Getrouwd te Bolsward, den 25 September 1842:
J. A. NIEUWENHUIZ, en
R. P. SCHUURMAN.
Eenige kennisgeving.

, Getrouwd:
Jellum, H. W. VELDS, *Onderwijzer te Jellum*, en
den 1 October 1842. IJTJE ANNES DE JONG.

AMSTERDAM, den 25 September 1842. Heden verloste door Gods goedheid voorspoedig van een' welgeschapen ZOON RIGTJE BRUNINGS, geliefde Echtgenoote van
C. A. HÖWELER.
Eenige kennisgeving.

, Op heden beviel allervoorspoedigst van eene DOCHTER S. A. SIJBRANDI, geliefde Echtgenoot van
Akkrum, A. A. HULSHOFF,
den 26 September 1842. *Doopsgez. Predik.*

DOCKUM, den 28 September 1842. Mijne Echtgenoot SAAKJE KUIPERS beviel heden van eene DOCHTER.
Eenige kennisgeving. W. F. SCHILSMA.

, Mijne geliefde Echtgenoot M. VLINK, beviel heden avond, met Gods hulp, van eenen welgeschapen ZOON.
Jutrijp, E. SCHRADER FOCKENS,
den 28 September 1842. *Predikant.*

HARLINGEN, den 29 September 1842. Heden nacht één uur, beviel voorspoedig van eene DOCHTER A. V. D. HEIDE, geliefde Echtgenoot van
S. MIEDEMA.

, Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, Vrouwe H. P. J. BARONNESSE VAN HEEMSTRA, geboren BARONNESSE VAN PALLANDT.
Irnsum, den 30 September 1842.
Eenige kennisgeving.

, Mijne Echtgenoote J. VAN DIJK, beviel heden van eene DOCHTER.
Leeuwarden, den 3 October 1842. F. B. FELLINGA.
Eenige kennisgeving.

, Heden overleed in den ouderdom van 69 jaren, KLAAS IDSES VAN DER PLOEG, Mr. Timmerman.
Dronrijp, den 23 September 1842.
Vrienden en Bekenden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te merken.

, Heden overleed zeer zacht en getroost, na een langdurig en smartelijk lijden, mijne beminde Echtgenoote en mijner negen Kinderen dierbare Moeder ANTJE VAN MEERLOO, in den ouderdom van bijna zeven en veertig jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van twee en twintig jaren en vijf maanden. Allen die de Overledene gekend hebben, zullen ligt met ons gevoelen wat wij in haar verliezen, doch wij hopen Gode te zwijgen, die ons kracht moge verleenen om het smartelijke van haar gemis met stilte te verduren.
Leeuwarden, W. VAN DER HEIDE,
den 28 September 1842. *Verwer en Glazenmaker.*

, Heden Woensdag morgen om elf ure, overleed, na kortstondige ongesteldheid, den veelgeliefden Man, Vader en Grootvader, den Discreten, Eerzamen, algemeen geachten HANTJE DOUWES NIJLAND, Landbouwer, geboren te Nijland den 18 Junij 1772, nalatende eene treurende Weduwe, vijf Kinderen en acht Kleinkinderen, en zijnde wij ruim 38 jaren door den echt zeldzaam gelukkig vereenigd geweest. Hoe zeer door ons en ieder die hem eenigermate gekend hebben, welke velen zijn, met dankbaarheid erkend wordt, die deugdzame Man zoo lang te hebben mogen behouden, wordt echter zijn gemis zeer betreurd, wegens zijn voorbeeldig leven en wandel van jongs af, echt Christelijke gezindheid, schrander oordeel en verstand.
Achter de Hoven, Jurisdictie Leeuwarden, den 28 September 1842. FOKELTJE GERRITS ROLSMA. Wed. H. D. NIJLAND.

, Heden overleed onze geliefde jongste Dochter IMKJE, in den jeugdigen leeftijd van slechts een jaar.
Harlingen, S. BEITSCHAT Sz.
den 29 September 1842. J. BEITSCHAT, geb. BIJLSMA.

, Heden overleed na een smartelijk lijden, tot mijne bittere droefheid, in den ouderdom van ruim 29 jaren, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Koopman OEPKE JENTJES VELLINGA, na eene gelukkige Echtverbindtenis van ruim drie jaren, mij nalatende een Kindje, te jong om deszelfs groot verlies te kunnen beseffen.
Wommels, T. D. TERPSTRA,
den 29 September 1842. Wed. O. J. VELLINGA.

, Na tijdig voorzien met de H. H. Sacramenten der Stervenden, overleed gisteren avond, na eene ziekte van vier weken, ten mijnen huize, onze waarde Vader JUDOCUS JOANNES KESTENS, in den ouderdom van 80 jaren en 10 maanden.
Heerenveen, P. KESTENS, *Pastoor.*
den 30 September 1842. *Uit aller naam.*

, Heden overleed plotseling, tot onze bittere droefheid, onze zeer geliefde eenigste Zoon ANNE PIETERS ANEMA FOKKEMA, in den ouderdom van 4 jaren en omstreeks 5 maanden.
Sexbierum, K. H. FOKKEMA.
den 30 September 1842. B. A. FOKKEMA, geb. ANEMA.

, Heden overleed alhier, na eene langdurige sukkeling, in den ouderdom van 74 jaren, Mejufvrouw CHRISTINA TÆKELES TOLSMA, Weduwe van den Wel-Eerwaarden Heer NICOLAAS BLOMBERG.
Almenum, Mr. JACOB HANEKUIJK.
den 2 October 1842. D. S. HOLLENGA,
Testamentaire Executeuren.

ARUM, den 28 September 1842. Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 69 jaren, mijn teedergeliefde Echtgenoot de WelEerw. Zeer Gel. Heer ISAäC CAHAIS, rustend *Predikant* van *Witmarsum* en oud *lid van het Provinciaal Kerkbestuur van Vriesland*. Allen die den braven en beminnelijken man gekend hebben, kunnen beseffen wat ik in hem verlies en hoe zwaar mij zijn gemis bij het klimmen mijner jaren valt. Maar dankbaar voor de genoegens met hem in eenen zeven en veertigjarigen echt gesmaakt, hoop ik met christelijke gelatenheid in den wil van den Hemelschen Vader te berusten, en mijn troost te vinden in het Evangelie van *Christus*, hetwelk de overledene met zegen heeft verkondigd, en waarop hij zacht en blijmoedig is ontslapen.

M. L. ROMAR,
Wed. J. CAHAIS.

Wegens de menigvuldige betrekkingen van den Overledene, gelieven deelnemende Vrienden en Bekenden mij van nadere kennisgeving te verschoonen.

•*• Heden morgen ten zes ure overleed mijne geliefde Echtgenoote MARGARETHA BORN, ruim 25 jaren oud, mij nalatende twee Kindertjes. — Diep betreurd door allen die haar lief hadden.

Heerenveen, den 28 September 1842. NICOLAAS DORNSEIFFEN, *Apothecar.*

Algemeene kennisgeving.

HET STEDELIJK BESTUUR VAN LEEUWARDEN, eenige uitbreiding wenschende te geven aan het hier ter Stede bestaande ARMEN-WERKHUIS, roept, bij deze op alle zoodanige Fabrijkanten en andere deskundigen die genegen zijn om, bij wijze van aanneming, het opzigt en de directie over dat Werkhuis, voor eigen rekening op zich te nemen.

De Conditien en Voorwaarden dezer aanneming liggen ter Stads Secretarij voor de belanghebbenden ter lezing alle werkdagen van 's morgens 9 tot 12 uur, alwaar tevens dienaangaande nadere inlichtingen kunnen worden bekomen.

De gegadigden worden verzocht zich vóór den 31 October e. k. aan te melden aan het Stedelijk Bestuur voornoemd.

Leeuwarden, den 30 September 1842.
De Secretaris der Stad Leeuwarden,
M. S. DE WAL.

Najaars Beesten-Markten te Joure.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HASKERLAND, maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat de WEKELIJKSCHE MAANDAGSCHE NAJAARS-BEESTENMARKTEN te JOURE, een aanvang zullen nemen op MAANDAG DEN 3 OCTOBER 1842, en eindigen op MAANDAG DEN 28 NOVEMBER daaraanvolgende.

Joure, den 28 September 1842.
Grietman en Assessoren voornoemd,
P. B. J. VEGELIN VAN CLAERBERGEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
C. L. VAN BEIJMA THOE KINGMA.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN LEEUWARDERADEEL: brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden: dat de, bij advertentie geplaatst in de Leeuwarder Courant van Vrijdag den 30sten September dezes jaars geconvoceerde, Vergadering van Stemgeregtigde Floreenpligtigen der dorpen *Lekkum en Miedum*, op Donderdag den 13den October 1842, 's voormiddags 11 ure, in de Dorps-Kerk van Lekkum, nog wel bijzonder ten doel heeft, om alsdan mede te delibereren en te besluiten: op een door Kerkvoogden te doen voorstel, tot afscheiding eener bestaande massaliteit van Land tusschen den Heer Mr. *Tromp* en deze Voogdij, mitsgaders tot aankoop of aanruiling van Land, ter vergrooting dezer Kerkvoogdij bezittingen in vastigheden.

Leeuwarden, den 30 September 1842.
Grietman en Assessoren voornoemd
v. CAMMINGHA
Ter ordonnantie van Dezelven
ENGELEN.

HET DIJKSBESTUUR *van Wijmbritseradeels cum annexis Contributie Zeedijken*, is voornemens aan te besteden: De Leverantie van 290 lasten zware BALSTEEN en 100 lasten WRAK, op Dingsdag den 11 October 1842, des voormiddags ten elf ure, in het Grietenijhuis binnen Sneek.

Het Dijksbestuur voornoemd,
S. VAN WELDEREN RENGERS,
Ter ordonnantie van hetzelve,
R. GAASTRA, *Secretaris.*

MEN vraagt een ONDERWIJZER van den 2den Rang, om te fungeren als *Ondermeester* in de Dorpsschool te Holwerd, tegen genot eener jaarwedde van *f* 200. Gegadigden worden uitgenoodigd zich vrachtvrij, met overlegging der bewijzen van rang, gedrag en practicaal onderwijs, aan te melden ter Secretarie van Westdongeradeel te Ternaard, vóór den 15 October 1842.

OP den 26 en 27 Julij 1842 op Ameland aan strand gespoeld en geborgen zijnde 45 DEELEN, lang 4 el 2 palm en 7 duim dik, een ton TEER, een GAFFEL en twee stukken RONDHOUT, alles ongemerkt; zoo worden de regthebbenden bij deze uitgenoodigd, om die Goederen te reclameren bij den Heer Grietman van Ameland, belast met het beheer der Opperstrandvonderij aldaar.

AANBESTEDING.

DE Notaris J. C. MANN, residerende te Workum, gedenkt publiek, aan de minstaannemende aan te besteden:

Het SLATTEN der zoogenaamde NORGERSLOOT, gelegen achter Schuilenburgh onder Hindeloopen, en zulks ter lengte van ongeveer 1300 Nederlandsche ellen, en ter wijdte van ongeveer 6 Nederlandsche ellen; alsmede het leggen van wederzijdsche POLDERDIJKEN; en zulks in perceelen, nader te bepalen.

Wie gading daaraan maken, komen op Dingsdag den elfden October aanstaande, des morgens ten elf ure, op Schuilenburgh onder Hindeloopen, en nemen alsdan aan op Conditien en Voorwaarden, die alsdan zullen worden voorgelezen, en inmiddels te vernemen zijn ten huize van den Heer J. DUIF, op Schuilenburgh.

DE Notaris J. ALBARDA Hz., te Leeuwarden, adverteert bij dezen, dat de verkoop van de Zathe en Landen c. a., OETSMA STATE genaamd, gelegen onder het behoor van den dorpe Boxum en Feinum, door den mede-eigenaar P. A. VAN DER WERFF c. ux. wordende bewoond, welke bepaald was op Zaturdagen den 8 en 22 October 1842, niet tegenstaande de uitgifte van Verkoopboekjes, op die tijden GEEN VOORTGANG ZAL HEBBEN, maar tot nadere bekendmaking wordt uitgesteld.

PUBLIEKE VERKOOP
van eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, AAN DEN LANGHUISTER WEG, NABIJ BEETGUM, ONDER SINT ANNA PAROCHIE.

MR. C. WIERSMA, Notaris te Leeuwarden, zal, ten gevolge bekomene Regterlijke authorisatie, op Vrijdag den 14 October 1842, des namiddags ten 2 ure, ten huize van de Wed. *D. O. Diemer*, buiten de voormalige Vrouwenpoort, te Leeuwarden, provisioneel verkoopen:

Eene uitmuntend vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, met ruime HUIZINGE, gekwoteerd no. 3, SCHUUR, HORNLEGER, VUURHUT, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE cum annexis, zeer aangenaam in een kavel staande en gelegen aan den Langhuister Weg, nabij Beetgum onder Sint Anna Parochie, kadastraal bekend Gem. Sint Anna Parochie, plaatselijke benaming *Nijfenne*, sectie D, nos. 273, 276, 277, 278, 279, 280, 317, 318, 321, tot en met 332, te zamen groot 30 bunder 47 roede 10 el, en Gemeente Lieve Vrouwen Parochie, plaatselijke benaming *de Hameren*, sectie E, nos. 101*a*, 102*a*, 102*b*, 103*a*, 103*b*, 104*a* en 104*b*, groot, te zamen 13 bunder 62 roede 20 el, makende in het geheel 44 bunder 9 roede 30 el; alle voortreffelijke Bouw- en Greidlanden, aangeslagen naar een kadastraal inkomen van *f* 1593,34; thans bij *Heerke S. Veeman cum ux.* als huurder in gebruik, voor *f* 1594 in het jaar, boven en behalve de Bildts-lasten, en op Petri en 12 Mei 1843 vrij te aanvaarden, — en zulks in één pereeel, met uitzondering van twee stukken, dewelke behoudens de zamenvoeging, afzonderlijk zullen worden geveild.

Biljetten en inzage der Verkoopsvoorwaarden te bekomen ten Kantore van den Notaris.

DE Deurwaarder B. A. VOGELSANG, te Sneek, gedenkt, in het Logement de stad Munster, aldaar, aan te vangen op Maandag den 10 October e. k., 's morgens ten 9½ ure, publiek te verkoopen: Eene aanzienlijke partij LINNEN, WOLLEN, KATOENEN en ZIJDEN STOFFEN, benevens al hetgeen verder gewoonlijk in eenen wel voorzienen Winkel van Manufacturen wordt gevonden.

Publieke Verkooping van eene Huizinge,
TE DRONRIJP.

DE Notaris J. B. SCHULTZE, te Dronrijp, zal, op Zaturdag den 8 October 1842, voor den middag elf uur, PROVISIONEEL, en op Vrijdag den 21 daaraanvolgende, avonds 6 uur, FINAAL, ten huize van den Logementhouder *Canter Visscher*, in de Posthoorn, aldaar, publiek, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

Eene, aan het Kerkepad en den algemeenen Rijddijk te Dronrijp zeer aangenaam gelegene, HUIZINGE, gemerkt no. 126, met STALLING voor Koeijen, BLEEKVELD en verdere Commoditeiten, in huringe en gebruik bij *Steven Haukes; den 12 Mei 1843 te aanvaarden.*

MR. F. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Donderdag den 13 October 1842, 's namiddags ten 4 ure, in na te noemene Herberg, provisioneel, presenteren te verkoopen:

Eene voor korte jaren nieuw gebouwde zeer hechte en neringrijke HUIZINGE en HERBERG, no. 113, met SCHUUR, STALLING voor 4 Paarden en 7 Koeijen, TUIN en ERVE cum an., staande en gelegen te Anjum, bij *C. J. Hibma* als eigenaar wordende gebruikt.

DE Notaris O. B. OEBERIUS, te Sint Anna Parochie, zal, op Donderdag den 13 October 1842, des namiddags ten 2 ure, ten Strandhuize der Contributie de Oude- en Nieuwe Bildtpollen onder Sint Anna Parochie, bewoond bij *Corns. J. Kuiken*, bij boelgoed verkoopen:

6 BULLEN en 42 vette SCHAPEN, tot die Contributie behoorende; en eenig aan te voeren VEE.

BIJ GESLOTEN BRIEFJES TE HUUR, voor den tijd van vijf jaren, te aanvaarden met St. Petri en Mei 1843: Eene beste en zeer aangenaam gelegene GREIDPLAATS, onder den dorpe Lekkum, thans bij *Sijmon Jans Huisinga c. u.* als huurders in gebruik; groot naar naam en faam 28 bunders ruim 85 roede. — De Voorwaarden te vernemen bij Mr. S. W. TROMP, Procureur te Leeuwarden, bij wien de briefjes vóór of op Woensdag den 12 October e. k., 's namiddags vóór twee ure, moeten worden ingeleverd.

BIJ GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR, voor zeven jaren, Sint Petri en Mei 1843 te aanvaarden:

Eene beste ZATHE en LANDEN, groot ruim 42 bunder 80 r. 63 e. 33 p., zoo Bouw- als Greidlanden, gelegen onder Marssum, bij wijlen *S. J. Slotsma* in gebruik geweest. — Conditien zijn te lezen bij de Wed. H. A. KRAMER, Kasteleinsche te Marssum. Moetende de briefjes vóór of op den 23 October e. k. franco ingezonden worden ten huize van den Notaris Mr. E. E. WIELINGA VAN SCHELTINGA, te Leeuwarden.

UIT DE HAND TE HUUR: Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, gelegen op Makkum onder Bozum, alle Greidlanden, thans in gebruik bij *Minne Tjeerds Bruinsma*. Conditien te vernemen bij den Heer BATTAERD, op den Grachtswal te Leeuwarden.

Te huur, om terstond te aanvaarden:

EENE nette HUIZINGE, voorzien van verscheidene Vertrekken, staande naast het Harlinger Veerhuis, op het Groot Schavenek, alhier. Te bevragen bij den eigenaar

B. ARONS DRIELSMA,
Negotiant in Effecten enz., te Leeuwarden.

Uit de hand te koop,
OP AANNEMELIJKE CONDITIEN VAN BETALING:

EENE WEL TER NERING STAANDE HUIZING en BAKKERIJ, waarin eene reeks van jaren de Bakkers affaire is uitgeoefend, staande en gelegen op den Kleinen Dijlakker, no. 390, te Bolsward. Nader te bevragen bij Dr. G. DE JONG. Brieven franco.

DE Apotheker VAN HARINXMA, op de Nieuweburen alhier, heeft de eer te berigten, dat hij wederom voorzien is van het Florentijnsche BORSTDROP van Dr. *Ricci*, à 30 Cs. — zijnde een zacht, aangenaam, oplossend en borstversterkend middel; — voorts debiteert hij successivelijk, Prof. *Hoffmann's* SLIJM- en MAAGPILLEN à *f* 1; — Prof. *Hufeland's* huishoudelijke LAXEERPILLEN à 25 Cs.; — Dr. *Coulon's* VOORBEHOEDMIDDEL in het ROODVONK à 80 en 40 Cs.; — Dr. *Jacquin's* MAAGPOEDER à 60 Cs.; — Dr. *Roche's* uitwendig KINKHOEST-MIDDEL à *f* 1; — Prof. *Hoffmann's* KINDER-TANDKORALEN à 75 Cs.; — Vorstelijk TANDPOEDER, à 60 Cs.; LIMONADE-POEDER à 30 Cs.; — puik CHOCOLADE à *f* 1 de 5 ons; duurzame SCHRIJFINKT à *f* 1 de fl. en minder; — groen, aangenaam PLANTEN-BITTER (Extrait d'absinthe) à 30 Cs.; — *Guillie's* versterkend SLIJM-ELIXIR à *f* 3; — STOUGHTON en CURAÇAO ELIXER à *f* 1,20 de fl.; GOMMA voor Teering en Borstkwalen; — SOURCE DE VIE; — PÂTE PECTORALE enz. enz.; — terwijl hij, op herhaald aanzoek, in voorraad houden zal het

LIQUEUR AUX OEUFS DE POULE, of de zoo wel bekende ADVOCATE-BORREL, zeer zuiver bereid en bijzonder aangenaam van smaak; ook ter verzending geschikt, als aan geen bederf onderhevig; à *f* 1 de halve flesch.

BIJ den Vleeschhouwer H. J. HOFMEESTER, bij de Vischmarkt te Leeuwarden, zijn dagelijks verkrijgbaar: RUNDER HAZEN, tot 25 Cents het ½ Nederl. Pond, en VERSCHE KOE-TONGEN tot 65 Cents het Stuk.

BIJ W. MEIJER, Tuinman aan het Kambuurster Padje te Leeuwarden, zijn te bekomen: Beste kwaliteit van BLOEMBOLLEN, voor potten, glazen en den kouden grond. Verzoekt vriendelijk de gunst van zijne Stad- en Landgenooten, zoo wel in het werk als tot verkoop van Bollen; met belofte van eene goede behandeling.

ANDERS en HANS DEDEKAM, te Arendal in Noorwegen, zich voortdurend bij de Heeren Handelaren en Scheepskapiteinen aanbevelende, nemen de vrijheid bekend te maken, dat bij hen te bekomen zijn: Beste nieuwe vuren en greenen BALKEN, toppige en regte JUFFERS, van alle lengten, DIJKPALEN, DIJKDOLLEN, en de overige soorten van HOUTWAREN, tot de billijkste prijzen; voorts gewoonlijke prompte Expeditie.

HARDDRAVERIJ.

MET permissie van het Edel Achtbaar Bestuur der grietenij Opsterland, gedenkt de Kastelein L. BOUMA, te Beetsterzwaag, op Vrijdag den 7 October e. k. te laten Verharddraven, en aan den winnaar vrij te vereeren: *Twee bonte HOOFDSTELLEN met TOOMEN*, tot Prijs, en *één dito HOOFDSTEL met TOOM en TEUGELS*, tot Premie.

Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits geen Goud of Zilver gewonnen hebbende, en tot genoegen der Keurmeesters zijnde.

De aangifte der Paarden moet plaats hebben des middags ten 12 ure.

)o( )o( )o(EEN BAKKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande, en van goede getuigschriften voorzien, kan den 12 November e. k. werk bekomen bij H. VIERSEN, Mr. Bakker te Franeker.

)o( )o( )o(WIE twee zwartbonte HOKKELINGEN vermist, kan dezelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten, terug bekomen bij E. WOUWENAAR, Veldwachter te Blija.

***** J. RÖMELINGH, te *Groningen*, heeft uitgegeven, en is mede bij G. L. KOOPMAN, te *Amsterdam*, en alom te bekomen:

I. WERELDGESCHIEDENIS voor *alle Standen*, van de vroegste tijden tot het jaar 1831, door *Dr. Hofraad en Prof.* CARL VON ROTTECK. *Eerste Deel.* Naar den vijfden druk, uit het Hoogduitsch. De prijs is *f* 2,50. In vier Deelen is dit Werk kompleet, waarvan er meer dan 30,000 Exemplaren in Duitschland verkocht zijn.

II. TH. YOUNG, *De Leer van Paulus*, ten aanzien van de *Regtvaardiging door het Geloof*, de *Erfzonde* en *Voorverordinering*. Uit het *Engelsch* vertaald door B. BRAAMS, Predikant te *Nieuweschans*. De prijs is *f* 1,80.

III. Dr. W. PLATH, *Leerboek der Verloskunde voor Vroedvrouwen*. Met 20 Platen. De prijs is *f* 3 60. Dit Werk is in *Pruissen* met de groote Gouden Medaille bekroond geworden.

IV. H. GUIKEMA, *Aangename en Nuttige Gedichten voor Kinderen*, in den geest der beste Opvoedkundigen, ten dienste van *Scholen en Huisgezinnen*. De prijs is 25 Cents.

V. DE VIERDE DRUK van het HANDBOEK DER WELLEVENDHEID, of *Aanwijzing*, om zich in de *Zamenleving* welvoegelijk te gedragen. De prijs is 90 Cent.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.